

skolen. Jeg ser netop saaledes paa det, som mit Partis Ordfører udtalte, at der i Aftenskolen er gjort et ikke ganske ubetydeligt Arbejde. Jeg har talt med mange unge Mennesker, som har søgt Aftenskolen og senere været saa lykkelige at komme paa Højskole, og de har sagt: Ja, den Tid, vi gik i Aftenskolen, kom os til stor Nytte, da vi kom paa Højskole. Jeg har spurgt andre, som ingen anden Undervisning har faaet end den i Aftenskolen, om de havde haft Nytte af deres Aftenskoleundervisning, og de har svaret: Ja, dette, at vi fik vore Skolekendskaber oprisket og udvidet, har været os til Nytte. Men jeg vil ogsaa gentage, hvad der er sagt, at det ikke ubetydelige Arbejde, som Lærerne i Aftenskolen har gjort, ikke er blevet lønnet, som de fortjente det. Dog har paa min Egn baade Sogneraadene og Skoleraadene været villige til at yde et langt betydeligere Gratiale end det, disse Lærere tidligere har faaet.

Men ogsaa jeg hilser med Glæde det Forslag, der her er stillet, om at gøre noget mere, end der kan gøres i Aftenskolen; thi jeg ser godt, at vi maa over til Dagskolen. Ogsaa jeg tager nogen Del i dette Arbejde, idet jeg har den Ære at være valgt ind i Bestyrelsen for en Ungdomsskoleforening, der er dannet for hele Landet. Ligesom det var min Mening, da vi hjemme arbejdede for Aftenskolen, saaledes er det Ungdomsskoleforeningens Maal ved Foredrag, ved Bladartikler og paa andre Maader at vække Interesse for Sagen, agitere for den, som det kaldes, saa det maa komme til at gaa op for Befolkningen, at her er en Opgave, der maa tages fat paa. Jeg tror ogsaa, det mere og mere gaar op for Befolkningen, at der maa gøres noget her. Naar vi naar saa vidt, at Befolkningen ser, hvilken Betydning Dagskolen har, Efterskolen, Fortsættelsesskolen, eller hvad man nu vil kalde den, tror jeg ikke, vi behøver at anvende Tvang. Jeg er personlig en bestemt Modstander af Tvang. Jeg mener, at denne Opgave maa løses ad Frivillighedens Vej, og det er mit Haab, at det nok skal komme dertil, at vi indser, det er en Nødvendighed. Og da tror jeg, at det vil være utænkeligt, at Husbønder, Forældre og Værger vil afholde de unge fra at gaa i Skolen, ja, de vil endog efter min Mening animere dem dertil; først da vil ogsaa de unge med Glæde søge Skolen.

I den Ungdomsskoleforening, jeg nævner, og af hvis Bestyrelse jeg er Medlem, var der ved Aarsmødet i afvigte Juli

Maaned i Sorø af en Del af Bestyrelsen indgivet et Udkast til en Resolution, som ogsaa gik ud paa paa forskellige Punkter at anvende Tvang, det vil sige, det gik ud paa en Henvendelse til Rigsdagen om ved Lov at faa Tvangsforanstaltninger indført, idet man mente, det gik alt for smaat med disse Skoler. Jeg nærer ikke ringeste Tvivl om, at de Mænd, der foreslog den Ordning, gjorde det i den allerbedste Hensigt, ligesom jeg ved, det er Tilfældet med Forslagsstillere til det foreliggende Lovforslag. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) er jo kendt som den Mand, der fremfor alle har ivret stærkt for disse Ungdomsskoler. Jeg har ved adskillige Lejligheder hørt ham tale om dem og været glad ved at høre hans Tale. Jeg nærer, som sagt, ingen Tvivl om, at det er gjort i den bedste Hensigt. Men vi, der har en anden Mening, maa paa den anden Side forlange, at de ogsaa tror, vi tilsigter at gavne den Sag, vi alle arbejder for, naar vi advarer imod at komme ind paa Tvang. Jeg tror, det ude i Befolkningen vilde vække Mistænning, for ikke at sige Bitterhed, om vi ved Lov bestemte: Saadan skal det være, I skal det og det, det skal Kommunerne, det skal de ældre, og det skal de unge. Tvangsforanstaltninger vil hemme Sagens Vækst, og jeg vil derfor advare imod at benytte Tvang. Det Udkast til Resolution, jeg nævner, blev drøftet ved Aarsmødet, og det blev forkastet, idet der var et Flertal imod det. Til Stede ved dette Aarsmøde var ogsaa den højtærede Undervisningsminister og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, saa de ved godt, at det gik saadan til ved Mødet i Sorø, som jeg har meddelt. Det siger jo i og for sig ikke noget, at dette Forslag til Resolution blev forkastet; men jeg vil dog have Lov til at sige, at det er et Bevis paa, at blandt de ved Aarsmødet tilstedeværende — og jeg tror nok at turde sige, at de alle var Folk, der føler varmt for Sagen — var der et Flertal, som mente, at det vilde være galt at komme med Tvangsforanstaltninger, give Love om at tvinge Sagen igennem.

Jeg synes, det fremgik af alle de foregaaende Taleres Ord, at der kun er een Mening om det berettigede og betimelige i at faa disse Dagskoler frem. Vi maa alle hjælpes ad med at slaa til Lyd for og agitere for Sagen Landet over, saa at Forældre og Værger og Husbønder, de, som har Ansvaret for de unge, vil komme til